

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Home Credit Slovakia, a.s.**, so sídlom Piešťany, Teplická 7437/147, IČO: X. proti žalovanému **T. G.**, naposledy bývajúcemu v T., zastúpenému opatrovníkom Mesto Topoľčany, **o zaplatenie 1 145,11 € s príslušenstvom,** vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp.zn. 4 C 110/2012, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. augusta 2012 sp.zn. 7 Co 199/2012, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Nitre z 31. augusta 2012 sp.zn. 7 Co 199/2012 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 15. júna 2012, č.k. 4 C 110/2012-46 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1019,99 € s 8,76 % úrokom z omeškania ročne od 14. januára 2010 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 60,97 €, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1. apríla 2004), § 451 ods. 1, 2, § 456, § 879 f) ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka. Okrem toho poukázal aj na čl. 3 ods. 1, 2, 3, čl. 5, čl. 6 ods. 1 smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993. Mal za preukázané, že účastníci konania uzavreli úverovú zmluvu č. 5304263697 o poskytnutí revolvingového úveru s dohodnutým

úverovým rámcom 995,82 € (30 000 Sk), s výškou mesačnej s plátky 39,83 € (1 200 Sk), ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Úverové zmluvné podmienky žalobcu. Predmetnú zmluvu posúdil v súlade s ustanovenia § 52 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka, účinným od 1. apríla 2004 ako štandardnú spotrebiteľskú zmluvu, ktorej obsah žalovaný nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť. Vyslovil názor, že z úverovej zmluvy nie je možné zistiť ďalšie podmienky poskytnutia a splácania úveru, pretože tieto boli zakomponované v úverových podmienkach žalobcu, ktoré boli vyhotovené v drobnom, voľným okom nečitateľnom písme. Z uvedeného dôvodu vyslovil pochybnosť, či mal možnosť žalovaný sa s nimi oboznámiť. S poukazom na uvedené považoval úverové podmienky žalobcu tvoriace prílohu úverovej zmluvy za neplatné, v dôsledku čoho bolo možné priznať žalobcovi plnenie len titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo žalovanému tým, že prijal plnenie na základe týchto neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré boli neplatné. Preto zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1019,99 €, predstavujúcu rozdiel medzi čerpanou sumou, t.j. sumou 4 393,51 € a sumou uhradenou žalovaným, t.j. sumou 3 373,51 € a vo zvyšku návrh ako nedôvodný zamietol. Okrem toho priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,76% ročne od 14. januára 2010 do zaplataenia. V súvislosti s úverovými podmienkami žalobcu uviedol, že žalobcovi nič nebránilo v tom, aby dojednanie ohľadne svojich jednotlivých nárokov uviedol priamo v zmluve tak, aby tieto boli čitateľné a zrozumiteľné. Poukázal na to, že na uvedenú skutočnosť reagoval zákonodarca tým, že s účinnosťou od 1. júna 2010 vsunul do Občianskeho zákonníka ustanovenie § 53c) ohľadom veľkosti písma v spotrebiteľských zmluvách pod následkom neplatnosti zmluvy. Navyše v zmysle ustanovenia § 879f) Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy uzavreté pred 1. aprílom 2004 museli byť dané do súladu s ustanoveniami § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka účinného od 1. apríla 2004 s tým, že pokiaľ neboli dané do súladu, tak sú neplatné po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosť tohto zákona, t.j. od 1. apríla 2004. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre uznesením z 31. augusta 2012 sp.zn. 7 Co 199/2012 odvolanie žalobcu odmietol. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. S poukazom na ustanovenia § 5 ods. 1 a 2 O.s.p., § 205 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., § 221 ods. 1 písm. d) a f) O.s.p. konštatoval, že uplynutím lehoty na odvolanie zaniká možnosť odvolateľa upravovať nielen rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, ale aj dopĺňať dôvody odvolania. Uviedol, že lehota na doplnenie tzv. blanketového odvolania o odvolacie dôvody je lehotou zákonnou, ktorej zmeškanie vedie

k odmietnutiu odvolania; to platí aj vtedy, ak táto lehota plynie do uplynutia lehoty, určenej odvolateľovi súdom. Z obsahu spisu zistil, že žalobca (obchodná spoločnosť) zastúpený jeho právnym oddelením, podal na pošte 4. júla 2012 odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, bez akéhokoľvek odôvodnenia, pričom uviedol, že odvolanie odôvodní v lehote 20 dní. Následne podaním podaným na pošte 24. júla 2012 uviedol dôvody svojho odvolania. Konštatoval, že žalobca bol o náležitostiach odvolania poučený v písomnom vyhotovení prvostupňového rozhodnutia a v konaní je zastúpený jeho právnym oddelením. Poznamenal, že na odstránenie väd odvolania v zmysle § 211 ods. 1 O.s.p. žalobcu nevyzýval, pretože z ustanovenia § 205 ods. 3 O.s.p. vyplýva, že rozsah a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť, t.j. uviesť ich aj do samotného základu, len do uplynutia odvolacej lehoty, ktorá v tomto prípade uplynula 6. júla 2012, pričom blanketové odvolanie podal žalobca na pošte bez odôvodnenia dva dni pred uplynutím tejto lehoty, t.j. 4. júla 2012. Mal za to, že takáto výzva by bola prísne formalistická, pretože ak by žalobca aj doplnil dôvody odvolania, súd by na ne nemohol prihliadať, pretože by už boli podané po uplynutí 15-dňovej zákonnej lehoty, v ktorej má byť odvolanie aj odôvodnené. Pokiaľ žalobca podal tzv. blanketové dovolanie bolo jeho povinnosťou doplniť dôvody takto podaného odvolania a tiež uviesť rozsah, v akom rozhodnutie súdu napadá do uplynutia 15-dňovej lehoty. Vzhľadom k tomu, že žalobca oznámil písomné dôvody odvolania a rozsah, ktorým odvolanie napadá až 24. júla 2012, teda 18 dní po uplynutí odvolacej lehoty, jeho odvolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. d) O.s.p. ako odvolanie, ktoré nemá náležitosti odvolania. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 O.s.p. analogicky v zmysle § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. tvrdiac, že postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedol, že svoje odvolanie doplnil o dôvody v zmysle § 205 ods. 1 O.s.p., t.j. pred tým ako o predmetnom odvolaní rozhodol odvolací súd. Poukázal na to, že v zmysle § 218 ods. 1 písm. d) O.s.p. odvolací súd odmietne odvolanie, ak neboli dodržané podmienky podľa § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1 O.s.p. Namietal, že po podaní tzv. blanketového odvolania nebol na odstránenie väd odvolania vyzvaný ani súdom prvého stupňa, ani odvolacím súdom, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Z týchto dôvodov navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 ods. 1 O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. totiž dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Dovoláním žalobcu napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Prípustnosť dovolania žalobcu smerujúceho proti tomuto uzneseniu preto nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci

právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanvej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závädný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.). Odvolanie proti

rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré nemá náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2, ak boli dodržané podmienky podľa § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1 (§ 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p.).

Súd prvého stupňa uznesením vyzve toho, kto podal odvolanie neobsahujúce náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d/. Ak sa aj napriek výzve súdu odvolanie nedoplní alebo ak ide o oneskorené odvolanie alebo podané tým, kto naň nie je oprávnený, predloží súd prvého stupňa odvolanie na rozhodnutie odvolaciemu súdu (§ 209 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 211 ods. 1 prvá veta O.s.p., ak súd prvého stupňa nesprávne postupoval podľa § 209 ods. 1, odvolací súd sám vyzve toho, kto podal odvolanie, aby doplnil chýbajúce náležitosti, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d/.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca podal proti rozsudku súdu prvého stupňa dňa 4. júla 2012 (dva dni pred uplynutím odvolacej lehoty) na pošte tzv. blanketové odvolanie, v ktorom uviedol, že ho odôvodní v lehote 20 dní. Opravný prostriedok odôvodnil podaním podaným na pošte dňa 24. júla 2012. Následne predložil prvostupňový súd vec odvolaciemu súdu na prejednanie odvolania. Odvolací súd toto odvolanie odmietol s poukazom na § 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p. majúc za to, že nespĺňa náležitosti zakotvené v § 205 ods. 1 v spojení s § 42 ods. 3 O.s.p. Vychádzal z toho, že žalobca do uplynutia odvolacej lehoty dôvody odvolania neoznámil. Na následné doplnenie odvolania odvolací súd neprihliadol s odôvodnením, že rozsah a dôvody odvolania bolo možné rozšíriť (t.j. uviesť aj

do samotného základu) len do uplynutia odvolacej lehoty, čo žalobca nestihol. Vyslovil názor, že nebol povinný vyzývať žalobcu na doplnenie chýbajúcich náležitostí odvolania v zmysle § 211 ods. 1 prvej vety O.s.p., keďže žalobca je v konaní zastúpený právnym oddelením a súd v takomto prípade nemá poučovaciu povinnosť o procesných právach a povinnostiach účastníkov. Napokon poznamenal, že predmetná výzva na odstránenie väd odvolania by bola prísne formalistická, nakoľko uvedenie dôvodov odvolania žalobcom by bolo zaslané súdu až po uplynutí odvolacej lehoty, v ktorej musí byť odvolanie odôvodnené. Tento záver odvolacieho súdu nie je správny.

Rozsah a dôvody odvolania môže odvolateľ meniť, modifikovať a dopĺňať. Toto právo však môže v zmysle § 205 ods. 3 O.s.p. využiť len do uplynutia odvolacej lehoty. Hoci uvedené ustanovenie umožňuje odvolateľovi rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a rozšíriť dôvody odvolania len do uplynutia lehoty na odvolanie, zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že by sa toto obmedzenie vzťahovalo aj na možnosť odvolateľa odstrániť vadu odvolania a dodatočne uviesť dôvody, ktoré v odvolaní absentujú úplne. V danom prípade sa nejedná o rozšírenie dôvodov odvolania, ale o odstránenie chýbajúcich podstatných náležitostí odvolania. Nemožno totiž rozširovať niečo, čo vôbec nie je v odvolaní uvedené. Ustanovenie § 205 ods. 3 O.s.p. sa týka len lehoty, v ktorej môže odvolateľ rozširovať rozsah a dôvody odvolania, neurčuje ale lehotu, v ktorej má odvolateľ možnosť odstrániť vady podaného opravného prostriedku. Ak k odstráneniu vady odvolania dôjde do rozhodnutia odvolacieho súdu, je právne významné, že v čase jeho rozhodovania (§ 154 ods. 1 O.s.p. a § 167 ods. 2 O.s.p.) je vada odstránená; irelevantné je, či k jej odstráneniu došlo po súdom určenej lehote na odstránenie vady alebo po uplynutí odvolacej lehoty (porovnaj napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 32/2005, sp.zn. 5 Cdo 268/2009, sp.zn. 6 Cdo 343/2012).

V danom prípade odvolateľ vady odvolania odstránil ešte pred predložením veci na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Irelevantné bolo, že k odstráneniu došlo po uplynutí odvolacej lehoty.

Dovolací súd nepovažuje za náležitý odkaz odvolacieho súdu na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 151/2005. Predmetné rozhodnutie totiž rieši inú procesnú situáciu. Je založené na tom, že odvolací súd správne ustálil, že účastník ani po výzve súdu prvého stupňa vady odvolania neodstránil, resp. odvolanie nedoplnil

o náležitosti v zmysle poučenia súdu prvého stupňa a z jeho odvolania ešte ani v čase rozhodovania odvolacieho súdu jasným a zrozumiteľným spôsobom nevyplývalo, v čom účastník konkrétne videl nesprávnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa alebo jeho postupu.

Odvolačí súd sa nesprávne vysporiadal i s ustanoveniami § 209 ods. 1, § 211 ods. 1 veta prvá a § 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p. Ak odvolanie nemá náležitosti uvedené v § 205 ods. 1 a 2 O.s.p., možno ho odmietnuť, len ak odvolačí súd nemôže pre nedostatok týchto náležitostí postupovať v opravnom konaní tak, ako mu ukladá zákon, t.j. prejednať ho a rozhodnúť o ňom a zároveň ten, kto odvolanie podal, bol súdom prvého stupňa (§ 209 ods. 1 O.s.p.) alebo odvolacím súdom (§ 211 ods. 1 O.s.p.) vyzvaný a správne poučený o tom, ako má chýbajúce náležitosti doplniť. Súd plní svoju povinnosť podľa § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1 O.s.p. bez ohľadu na to, či odvolacia lehota už uplynula a tiež bez ohľadu na skutočnosť, či je účastník zastúpený advokátom, resp. má sám právnické vzdelanie. Ak by preto účastník sám svoje odvolanie neodôvodnil, bolo by povinnosťou prvostupňového, resp. odvolacieho súdu vyzvať ho na odstránenie vady odvolania s poučením o spôsobe ako má postupovať, a tiež o následkoch nesplnenia si svojej povinnosti. Až potom by mohol odvolačí súd pristúpiť k odmietnutiu odvolania účastníka, ktoré by stále nemalo požadované náležitosti.

Žalobca teda dôvodne vytýka, že konanie a z neho pochádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu má vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na výskyt vady v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., dovolanie žalobcu je prípustné a zároveň je tiež dôvodné. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. októbra 2013

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Dagmar Falbová